

Vážený pane ministře, vážené dámy a pánové!

Jedním z mých vzorů je Jordán Saský, jehož životním krédem bylo *Honeste vivere, discere et docere*, což v překladu znamená Čestně žít, učit se a vyučovat. *Honeste vivere*, tedy čestný život. To, že slovo dané dnes platí i zítra, že někomu mohu důvěřovat, jsou hodnoty nadčasové a stále více ceněné. Úroveň v oblasti poznání kéž by byla v harmonii s mírou naší empatie, solidarity, velkodušnosti a lásky.

Discere, tedy učit se. I když dnes převezmeme z rukou pana ministra dekret, neznamená to konec našeho studia. Hloubka znalostí, které jsme dosáhli, nám paradoxně dává poznání její plytkosti (mělkosti) a omezenosti. Velmi dobře si uvědomujeme, co všechno nevíme. Kéž by nám to přineslo moudrost a pokoru. Nepřestaňme přitom snít. Je třeba jít stále dál. Můžeme si plnit své touhy. Pokud vnímáme, že je něco dobré nebo potřebné, když máme nějakou vizi, je naším úkolem za tím jít. I za cenu nepochopení. Můžeme se stát "Dony Quijoty".

Docere, tedy vyučovat. To, čeho jsme dosáhli, nepatří pouze nám. Naopak, je to jakési poslání dál to předávat, připravovat cestu jiným. Cítím zodpovědnost za lidi, se kterými spolupracuji. Na prvním místě však stojí vděčnost těm, kteří připravili cestu nám. Vděčnost patří v první řadě našim rodinám, blízkým a přátelům. Nelze vynechat naše Almy mater, v mém případě je to Univerzita Palackého v Olomouci. Díky patří všem starším profesorům a kolegům, kteří nás podporovali. Ja osobně bych chtěl poděkovat Bohu.

Rád bych se dotkl ještě jedné otázky.

V současnosti se často řeší otázka oživení ekonomiky. Radujeme se z nových pracovních míst či růstu HDP. Jsou kroky, které se v tomto směru podnikají, efektivní? Dovolte mi vyslovit přesvědčení, že správnou cestou může být investice do vědy a výzkumu. I když se nám může zdát, že jsou jiné priority, i když je třeba si přiznat, že část peněz, které jsou určeny pro vědu, „vyletí komínem“, myslím si, že je to investice, která se z dlouhodobého hlediska určitě vrátí. Plavec, který plave pod vodou, plave sice rychleji, ale bez kyslíku to dlouho nevydrží. Pro českou ekonomiku jsou věda a výzkum kyslíkem. Z rezerv se dlouho plavat nedá.

A na závěr dovolte, vážení přítomní, abych zmínil jednu svou zkušenost.

Asi před půl rokem jsem dělal rozhovor s paliativním pacientem v jednom hospicu. Rozhovor byl součástí výzkumu DIPEX v oblasti zdraví, který realizujeme v rámci Institutu OUSHI na naší Univerzitě Palackého v Olomouci. Pacientovi jsem pokládal otázky podle předem připraveného scénáře. Po skončení rozhovoru jsem mu poděkoval a chtěl jsem se rozloučit. Už jsem vstal, když se mne ten člověk znenadání zeptal: „Prosím vás, a co mi je?“ Zaskočilo mne to. Uvědomil jsem si, že jsem ve složité situaci. Informovat o zdravotním stavu pacienta může totiž pouze lékař. Na druhé straně se však mezi námi během rozhovoru vytvořil intimní vztah a cítil jsem, že po něčem takovém nemohu nechat tohoto člověka samotného s otázkou, kterou právě vyslovil. Nemohl jsem mu jednoduše říci: „Zeptejte se na to doktora, děkuji za rozhovor, na shledanou.“ Uplynuly dlouhé vteřiny ticha. Hledal jsem vhodná slova, protože jsem věděl, že to je okamžik, ve kterém jde o mnoho. Nakonec jsem odpověděl: „Podívejte se, jsme v hospici. Neznám vaši diagnózu, ale situace je zřejmě vážná. Na vašem místě bych počítal se vším.“ Nastalo hluboké mlčení a v jeho očích se objevily slzy. Objali jsme se. I já jsem plakal. Po nějakém čase jsme se v tichosti rozloučili. Při loučení jsme se dlouho drželi za

obě ruce. V této situaci jsem si uvědomil, že při našem výzkumu nestačí být profesionálem, ale že je potřebné být také člověkem.

To, co mám při své výzkumné, ale i pedagogické práci stále na zřeteli je, že jde především o člověka. Pozitivismus či jisté odosobnění ve vědě přináší zjednodušení, které je v určitém smyslu výhodou. Je tu však i nebezpečí redukce, oddělení vědy od života. Když vědecky pracujeme, je v tom určitě i naše uspokojení, ocenění nebo i vášně. Jsem však přesvědčený, že celé naše vědecké snažení má být v konečném důsledku pro společnost a pro živého člověka.